

Regionstyrelsen
Hälo- och sjukvårdsnämnden,
Kollektivtrafiknämnden, för kännedom
Kultur- och bildningsnämnden, för kännedom
Regionala utvecklingsnämnden, för kännedom
Hjälpmedelnsnämnden, för kännedom
Kost- och servicenämnden, för kännedom

Granskning av upphandling och inköp inkl. uppföljning

Regionens revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I "Revisionsplan 2024" ingår en granskning av upphandling och inköp inklusive uppföljning av 2021 års granskning. KPMG har på uppdrag av revisorerna genomfört granskningen.

Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen samt ansvariga nämnder har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll över inköpsprocessen.

I rapporten redovisar konsulterna bland annat följande:

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att regionstyrelsen och ansvariga nämnder delvis har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll över inköpsprocessen.

Regionstyrelsen bedöms delvis ha säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll för att säkerställa att upphandlingar genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och andra fastställda styrdokument. Regionstyrelsen bedöms i allt väsentligt ha säkerställt att det finns en tillräcklig styrning, i form av mål, styrdokument och processer, som skapar förutsättningar för att upphandlingar ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och andra fastställda styrdokument. Uppföljningen och den interna kontrollen avseende inköp och upphandling bedöms dock kunna stärkas ytterligare. Genomförd stickprovsgranskning visar även att avtalsförvaltningen kan utvecklas. Utifrån genomförd stickprovskontroll bedömer vi att hälso- och sjukvårdsnämnden bör stärka sin uppföljning och interna kontroll ytterligare.

Regionstyrelsen och ansvariga nämnder bedöms i allt väsentligt ha säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll för att säkerställa att regionens inköpsprocess tillgodoser regionens inköpsbehov. Behovsanalyser sker på ett strukturerat och systematiserat sätt, på både regionövergripande nivå och på verksamhetsnivå, vilket sammanställs i en årlig upphandlingsplan

för regionen. Vi bedömer dock att hälso- och sjukvårdsnämnden inte fullt ut beaktat rekommendationen avseende tillsättande av inköpssamordnare.

Regionstyrelsen och ansvariga nämnder bedöms delvis ha säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll för att förhindra oegentligheter i upphandlingar. Det finns fastställda styrdokument som tydligt redogör hur regionen ska arbeta för att minska risken/förhindra oegentligheter vid inköp och upphandling. Det sker dock inte någon systematisk uppföljning eller kontroll för att minska riskutsättningen för oegentligheter/mutor i samband med inköp och upphandling.

Regionstyrelsen och ansvariga nämnder bedöms inte ha en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll för att säkerställa att direktupphandlingar inte överskrider gällande gränsbelopp. Det saknas tydliga rutiner och internkontroller som specifikt syftar till att minska risken för otillåtna direktupphandlingar. Vidare saknas en systematiserad rutin som syftar till att säkerställa att beräkningen av det totala värdet av liknande kontrakt i regionen (som helhet) inte överskrider direktupphandlingsgränsen. Efter genomfört stickprov avseende enskilda inköp/direktupphandlingar kan vi inte utesluta att två inköp, som gjorts av Hälso- och sjukvård, kan likställas med otillåtna direktupphandlingar, vilket inte är förenligt med gällande lagstiftning.

Granskningen visar att revisorernas rekommendationer från den granskning som genomfördes under 2021 delvis beaktats. Det bedöms därmed finnas ett flertal rekommendationer som inte beaktats i tillräcklig utsträckning

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi Regionstyrelsen och granskade nämnder att:

- stärka sin interna kontroll och uppföljning avseende risker för oegentligheter/mutor i samband med inköp och upphandling.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi Regionstyrelsen att:

- förtydliga roll- och ansvarsfördelningen avseende specifikt behovsägande beställare och inköpsamordnare ytterligare.
- se över möjligheten att nyttja systemstöd ändamålsenligt och genom detta minska riskutsättningen för att inköp genomförs utanför avtal.
- tillse riktlinjer/rutiner som specifikt syftar till att minska risken för otillåtna direktupphandlingar samt att dessa följs ändamålsenligt.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- beakta revisorernas rekommendation från 2021 och tillse att rollen som inköpssamordnare implementeras i samtliga verksamheter.
- stärka den interna kontrollen avseende inköp och upphandling och tillse att inköp genomförs i enlighet med gällande lagregler och interna regelverk.

Utifrån resultatet av vår granskning bedömer vi att Regionstyrelsen och ansvariga nämnder fortsatt bör arbeta vidare med/beakta följande rekommendationer från 2021:

- Fortsatt arbeta för att minska antalet köp från leverantörer utan avtal.
- Ytterligare stärka den interna kontrollen avseende direktupphandlingar. Exempelvis genom kontroller av genomförda direktupphandlingar och bevakning av direktupphandlingsgräns.

- *Tillse att regionens samlade system för intern kontroll av direktupphandlingar utvärderas, besluta om förbättringar utifrån utvärderingen (vid behov) samt informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i verksamheterna.*
- *Tillse att samtliga avtal (Avtal med leverantörer kopplade till inköp av varor och tjänster avseende inköp >100 000 kronor där Regioninköp genomför inköpet.) finns i den centrala avtalsdatabasen.*

Revisorerna översänder härmed rapporten och emotser Regionstyrelsens och Hälso- och sjukvårdsnämndens svar med redogörelse för vilka åtgärder styrelsen och nämnden avser att vidta, senast den 13 november 2024.

Håkan Axelsson
ordförande

Ingela Wretling
vice ordförande